

Tanítási tervezet

1. Alapadatok

Az óra időpontja: 2022. 02. 25.

Iskola, osztály: Újbudai József Attila Gimnázium, 10. c

Iskola neve és címe: Újbudai József Attila Gimnázium, 1117 Budapest, Váli utca 1.

Tanít: Bacsa Máté

Témakör megnevezése: Magyarország és a Kárpát-Medence

Tanítási egység (téma) címe: Budapest és a Pest régiók

Az óra (jellemző) típusa: Ismereteket szerző és feldolgozó óra

2. Tantervi követelmények

2.1. A tanítási óra oktatási céljai:

- Konkrét példák összekapcsolása általános fogalmakkal (általánosítás);
- Általános fogalmak összekapcsolása konkrét példákkal.
- A területi fejlettségi különbségek okainak és következményeinek bemutatása Magyarországon, a felzárkózás lehetőségeinek megfogalmazása.
- Budapest városfejlődésének, városszerkezetének bemutatása konkrét példák alapján, összevetése a tanult urbanizációs folyamatokkal.
- Budapest és Pest megye aktuális társadalmi és gazdasági folyamatainak bemutatásával és rendszerezésével a véleményformálás és az értékelő gondolkodás fejlesztése.

2.2. A tanítási óra képzési, fejlesztési céljai:

- A kommunikációs képességek fejlesztése a szövegbéli speciális jelrendszerek működésének megfigyelésével, valamint különböző jellegű információs anyagokban való célszerű kereséssel;
- Alkalmazó és problémamegoldó képesség fejlesztése.

2.3. A tanítási óra nevelési céljai:

- Közösségi nevelés: egymás meghallgatása, fegyelmezett páros munkavégzés;
- A közös munkában való hatékony részvétel.

2.4. Oktatási követelmények:

a. Fogalmak:

- új:
- megerősítendő: régió, közigazgatás, nemzetiség, város, világörökség, agglomeráció, bolygóváros, alvóváros, város szerkezet, belső munkahelyiöv, belső lakóöv, külső munkahelyiöv, külső lakóöv

b. Folyamatok:

- új:
- megerősítendő: városodás, városiasodás

c. Összefüggések:

- új:
 - Trianoni békeszerződés – népvándorlás

- Trianoni békeszerződés – település szerkezeti változás
- megerősítendő:
 - Városszerkezet kialakulás
- d. Megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek:
 - térképek megfigyelése és elemzése
 - táblázatok megfigyelése és elemzése
- e. Fejlesztendő készségek, kompetenciák (mit, mivel?):
 - kommunikációs kompetencia – páros munka, csoportmunka
 - intellektuális kompetencia – feladatok kreatív megoldás, problémamegoldó készség fejlesztése
- f. Főbb tanulói tevékenységek:
 - egyéni munka
 - páros munka
 - csoportmunka

3. Szemléltető és munkaeszközök

- Projektor (PowerPoint előadás vetítése, térképek vetítése, képek vetítése)
- Atlasz: Magyarország természetföldrajzi térképe, Az Északi-középhegység és az Észak-Alföld térképe, Budapest és környéke, Magyarország közigazgatási térképe (Budapest kerületeinek népsűrűsége), Magyarország tematikus térképei (Pl. A nagyobb szennyezett levegőjű települések, Hulladékégetők)

4. Felhasznált irodalom

- F. Kusztor Adél, Kapusi János, Sándor József: Földrajz 9–10. tankönyv II. kötet, Oktatási Hivatal, 2021.
- Makádi Mariann: Kompetenciafejlesztő földrajztanítás. Eötvös Loránd Tudományegyetem TTK FFI Földrajztudományi Központ, Budapest, 2015.
- Makádi Mariann, Horváth Gergely, Farkas Bertalan Péter: Tanulási-tanítási technikák a földrajztanításban Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest, 2013.
(https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0073_tanulasi_tanitasi_technikak_foldrajztanitasban/ch05.html - 2022.01.30)
- A tanulási folyamat (http://geogo.elte.hu/images/6_Tanulasi_folyamat_OK.pdf - 2022.01.27.)
- Szervezeti és munkaformák
(http://geogo.elte.hu/images/7_Szervezeti_munkaformak_OK.pdf - 2022.01.19.)
- Budapest városfejlesztési koncepciója. 8. Budapest területhasználata, a beépítés jellemzői 2011.
(https://budapest.hu/Documents/varosfejlesztési_koncepcio_2011dec/08_Terulethasznalat_Beepites.pdf)

5. Mellékletek jegyzéke

Az óra részletes felépítése

Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Didaktikai módszer	Munkaforma	Eszköz
0-0:30	Adminisztráció és az óra témájának meghatározása - Hiányzók beírása - Az óra témájának meghatározása - Budapest és Pest régiók		Tanári közlés		Projektor, PowerPoint előadás
2-6	Bevezetés – Régiók <i>Mikor vette fel az Európai Unió Magyarországot a tagjai közé? Mely más országokkal vették fel?</i> - Elvárt válasz: 2004., Pl. Szlovákia, Lengyelország... stb. - Mivel felvették az unióba ezért szükséges lett az, hogy nagyobb egységeket is létrehozzanak a megyéknél → régiók - NUTS 3. – megyék <i>Milyen példákat tudnátok mondani a térkép alapján?</i> - Pl. Budapest, Pest megye, Nórád megye, Heves megye... stb. - NUTS 2. – kisebb régiók (tervezési-stratégiai régió) <i>Milyen példákat tudnátok mondani a térkép alapján?</i> - Pl. Pest régió, Észak-Magyarország... stb. - NUTS 1. – nagyobb régiók - Pl. Dunántúl, Észak és Alföld és Észak, Közép Magyarország	Új ismeretek elsajátítása Ismeretek alkalmazása Következtetések levonása Rögzítés	Tanári közlés Kérdés-válasz	Frontális osztálymunka Osztálymunka	Projektor, PowerPoint előadás
7-15	Budapest fejlődése 1. Feladat: Beszéljétek meg páronként a következő kérdéseket! (Táblázat elemzése.) <i>Mik azok a földrajzi tényezők, amelyek egy részének jelentősége idővel csökkent, mások viszont tartósan megőrizték fejlesztő hatásukat?</i> <i>Melyik szakaszban válhatott Kelet-Közép-Európa egyik legjelentősebb központjává?</i>	Figyelem felkeltése, motiváció Előzetes ismeretek felidézése Új ismeretek elsajátítása	Tanári közlés Kérdés-válasz	Frontális osztálymunka Páros munka	Projektor, PowerPoint előadás, tankönyv (41. o. - táblázat)

	2. Feladat: Nézzétek meg és állapítsátok meg, hogy mely fontosabb területeket csatolták el! <i>Hogyan hatottak az elcsatolások Budapestre?</i> <i>Hogyan hatott Magyarország település szerkezetére?</i> - Budapestgazdasági súlya és mérete aránytalanul nagy lett - Egyéb segédanyagok a páros munkához: 1950-ben több agglomerációs települést csatoltak Budapesthez - Közel 2 millióra duzzadt a lakosság - Mára ez lecsökkent 1,75 millióra - Magas szakképzettséget igénylő iparágak székhelye - Pl. gyógyszeripar - Kvaterner szektor térnyerése - Tudományegyetemek - Kutatóközpontok - Kutatás és fejlesztés <i>Melyek Budapesten belül azok a területek, amelyeknél van ilyen kerületszám?</i> - Elvárt válasz: Infopark, ELTE és BME épületei	Következtetések levonása Rögzítés			
15-26	Budapest városszerkezete - Térkép és ábra megfigyelés (QR-kód használata segítségként) <u>Városmag, belváros</u> - Buda	Előzetes ismeretek felidézése Új ismeretek elsajátítása Ismeretek alkalmazása Következtetések levonása	Logikai rögzítés Információfeldolgozás Kérdés-válasz	Frontális osztálymunka Páros munka	Projektor, PowerPoint előadás, tankönyv

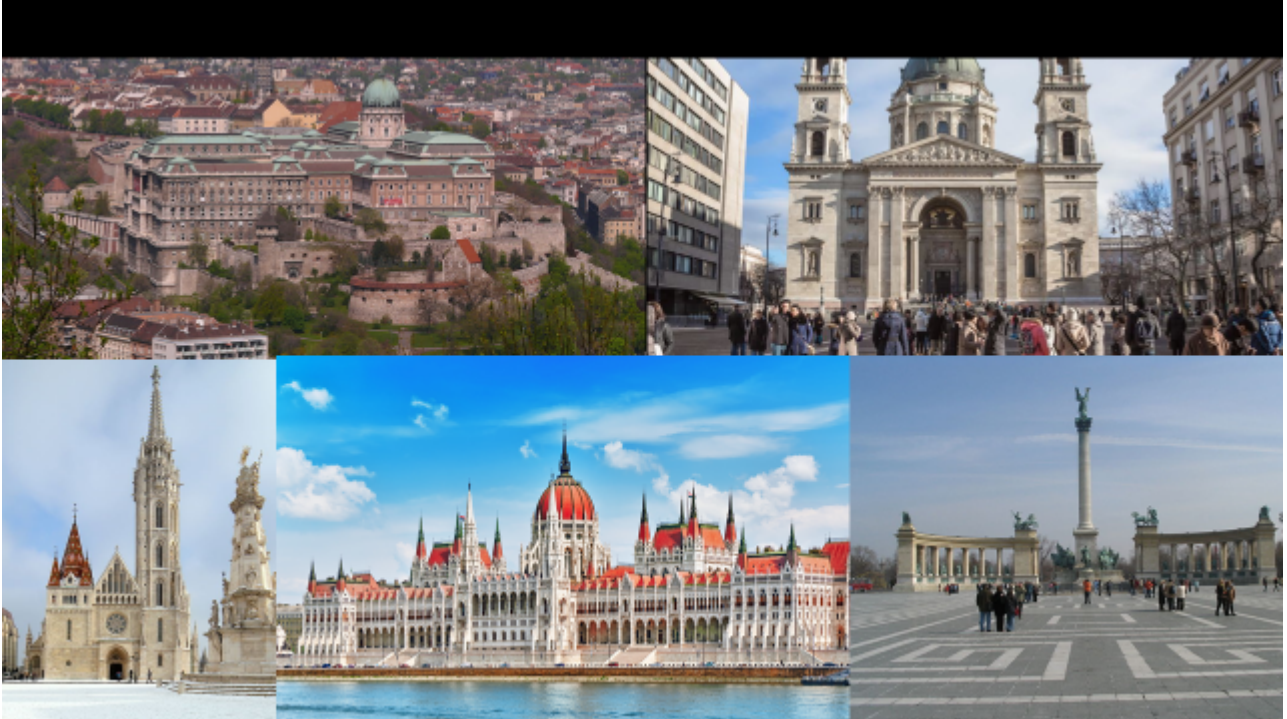
	○ Történelmi városnegyed ○ Államigazgatási funkciók - Pl. karmelita kolostor, Sándor-palota ○ Kulturális épületek - Pl. Országos Széchényi Könyvtár, Nemzeti Galéria Pest ▪ Pest ○ Államigazgatási funkciók - Pl. Parlament, Minisztériumok... stb. ○ Felsőoktatási központ ○ Kereskedelmi központ ○ Irodák, sétáló utcák, szállodák • Belső lakóöv ▪ bérházak • Munkahelyöv (külső) ▪ gyártelepek (munkásnegyedek) ○ Pl. Csepel északi része, pályaudvarok környéke... stb. ▪ pályaudvarok • Külső lakóöv ▪ lakótelepek → 8-10 emeletes lakóépületek → fejlesztések ○ A budapesti lakosság 1/3-a itt él ▪ családi kertes házak	Rögzítés			
26-35	Pezsgő kulturális élet, sokféle látnivaló • Budapest hazánk legfontosabb idegenforgalmi központja. ▪ 3. feladat – Tanári irányítással 6 csoport (5-6 fős) alkotása. Nézzétek meg csoportonként nézzétek meg a következő képeket! ○ A képek megtekintése után a csoportoknak 3 perce lesz meghatározni az adott épületeket, helyszíneket az előzetes tudásuk és az interneten található források alapján. (Valamely képekhez ne tartozik épület vagy helyszín, itt általánosságban meghatározni.)	Figyelem felkeltése, motiváció Előzetes ismeretek felidézése Új ismeretek elsajátítása Ismeretek alkalmazása Következtetések	Ötletelés Kérdés-válasz	Csoportmunka Osztálymunka	Projektor, PowerPoint előadás, tankönyv, (csoportonként 1 lap, amelyen Budapest turizmusához kapcsolódik)

	▪ <i>Mi teheti vonzóvá Budapestet akár egy külföldi akár egy belföldi turista számára?</i> ○ 1. csoport: Nevezetességek ○ 2. csoport: Múzeumok, Könyvtárak ❖ Pl. Szépművészeti Múzeum, Múcsarnok, Természettudományi Múzeum, Terror Háza Múzeum, Holokauszt emlékközpont... stb. ○ 3. csoport: Fürdőváros ❖ (gyógyturizmus, wellness turizmus) Pl. Gellért fürdő... stb. ○ 4. csoport: Konferencia turizmus ○ 5. csoport: Természeti látnivalók Budapesten és környékén ○ 6. csoport: Fesztiválok, rendezvények ❖ (Népszerű fesztiváloknak szolgál helyszínül) Pl. Sziget Fesztivál, Tavaszi Kulturális Fesztivál... stb ▪ Miután a csoportok ki neveztek ez szószólót, akkor ő az osztály elé áll és bemutatja az épületek, továbbá meghatározza az internetes források alapján, hogy mennyire felkerestek ezek a helyek a turisták körében. ▪ Minden csoportnak fél perce lesz elmondani az ő részüket, a többiek pedig az információkat jegyzeteleik.	levonása Rögzítés			
35-43	Pest régió Természeti földrajz • Északi-középhegység ▪ Börzsöny (Csóványos, 938 m) ▪ Gödöllői-dombság • Dunántúli-középhegység ▪ Visegrádi-hegység ▪ Budai-hegység • Alföld ▪ Pesti-síkság ▪ Kiskunság északi része	Figyelem felkeltése, motiváció Előzetes ismeretek felidézése Új ismeretek elsajátítása Ismeretek alkalmazása Következtetések		Frontális osztálymunka Egyéni munka	

	▪ Csepel-sziget Településföldrajz • NUTS 1 – Közép-Magyarország • NUTS 2 – Közép-Magyarország régió → 2018. Budapest és Pest régió ▪ Budapest fejlettsége miatt kevesebb támogatást kapott a Pest régió • Érd ▪ Megyei jogú város • Szentendre ▪ Múzeumok, művésztelep • Vác ▪ Építőanyagipar, elektronikai ipar • Gödöllő ▪ Mezőgazdasági felsőoktatás, ipari üzemek • Százhalombatta ▪ Kőolaj feldolgozása	levonása Rögzítés			
43-44	Értékelés • Az osztály munkájának értékelése • A kiemelkedő munkát végzett tanulók értékelése	Értékelés	Tanári közlés		
44-45	Házi feladat kijelölése és elkészítés • Tanulják meg a Budapest és a Pest megyei régió című anyagrészt (Tankönyv: 40-45. o.) • Házi feladat ▪ Hozzatok fel érveket és ellenérveket, hogy inkább Budapesten a belvárosban vagy a kertvárosban élnétek vagy inkább az agglomerációt választanátok! ○ A következő óra elején 1-2 percben lesz reagálás.	Feladat-kijelölés	Tanári közlés	Egyéni munka	Projektor, PowerPoint előadás, tankönyv

Mellékletek

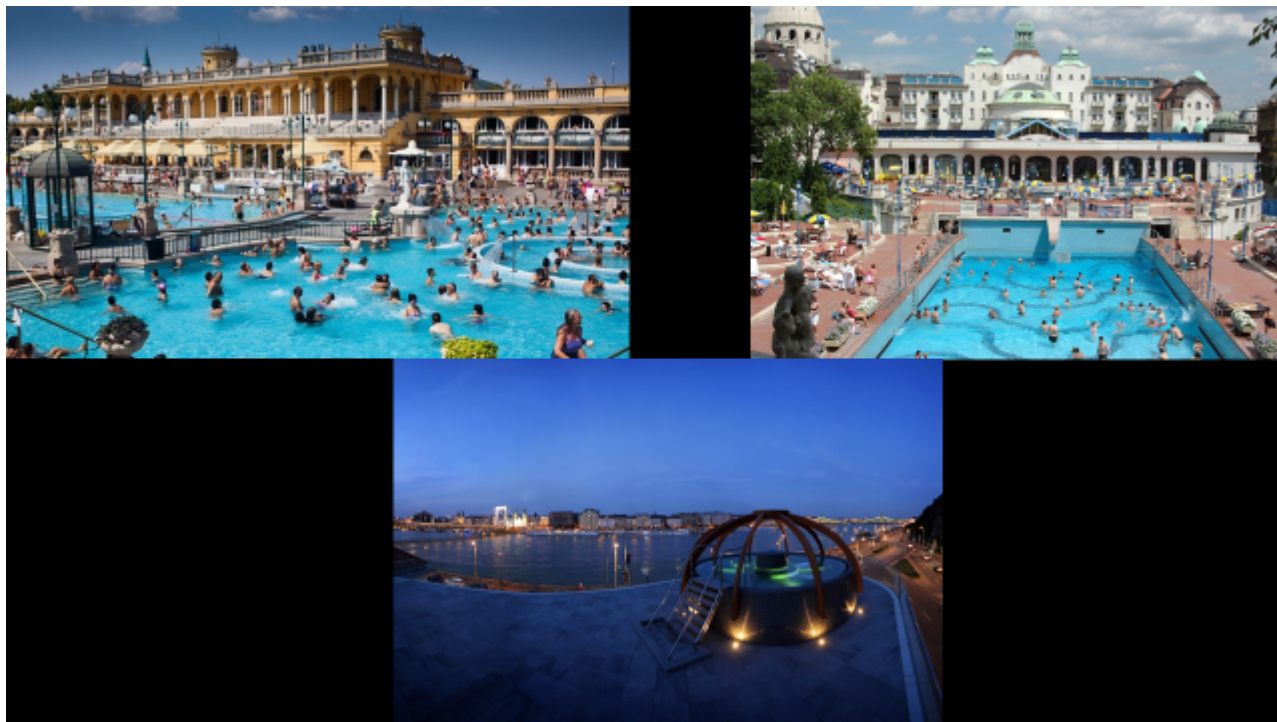
1. csoport

2. csoport

3. csoport

4. csoport

5. csoport

6. csoport

